

KVALITETSDEKLARATION

Energianvändning inom fiskesektorn

Ämnesområde

Energi

Statistikområde

Tillförsel och användning av energi

Produktkod

EN0115

Referenstid

År 2022

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	3
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	4
2.2.1 Urval	4
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	5
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3 Aktualitet och punktlighet	6
3.1 Framställningstid	6
3.2 Frekvens	6
3.3 Punktlighet	6
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	7
4.4 Dokumentation	7
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	7
5.1 Jämförbarhet över tid	7
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	7
5.3 Sam användbarhet i övrigt	7
5.4 Numerisk överensstämmelse	8
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	9
F Historik	9
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens syfte är att ange den mängd bränsle som används av yrkesfiskare inom fiskesektorn under ett år. Statistiken behövs bland annat för att förbättra indata till energibalanserna avseende bränsleanvändning i fiskesektorn. Energibalanserna beskriver Sveriges tillförsel och användning av energi. Även för klimatrapportering är bränsleanvändningen inom fiskesektorn viktig att kartlägga.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Användare av statistiken är Energimyndigheten och uppgifterna kommer bland annat att användas för att ge en bättre beskrivning av bränsleanvändningen inom fiskesektorn för de årliga energibalanserna. Även för den internationella klimatrapporteringen kommer uppgifter från undersökningen att vara av stort värde.

1.2 Statistikens innehåll

De statistiska målstorheterna avser användningen av bränslen för framdrift av fartyg inom den svenska yrkesmässiga fiskesektorn under 2022, uppdelad på salt- och sötvatten.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen (den grupp av objekt man önskar statistik om) består av samtliga yrkesfiskare i svenska salt- och sötvatten, dvs. hav och sjöar, som var verksamma under 2022. Intressepopulationen motsvarar näringsgrenarna 03.11 Saltvattensfiske och 03.12 Sötvattensfiske, enligt näringsgrensindelningen SNI 2007. Fritidsfiskare ingår inte i intressepopulationen.

Målpopulationen (den grupp av objekt som undersökningen avser) består av samtliga yrkesfiskare i svenska salt- och sötvatten (endast de fyra största sjöarna) som var innehavare av en fiskelicens under 2022. De fyra största sjöarna är i storleksordning Vänern, Vättern, Mälaren och Hjälmaren. Överensstämmelsen mellan intresse- och målpopulation kan anses god eftersom de fiskare som bedriver yrkesfiske även är innehavare av en yrkesmässig fiskelicens.

Intresse-, mål- och observationsobjekt är av samma typ (yrkesfiskare/fiskelicensinnehavare).

1.2.2 Variabler

Målvariablerna (de variabler utifrån vilka man önskar statistik) är användning av olika bränslen för framdrift av fartyg inom yrkesfiske. Bränsleanvändningen efterfrågas i volymer (liter, kubikmeter och kg). Bränsleanvändning för uppvärmning av fartyg ingår inte. Inte heller elanvändning ingår. Målvariablerna överensstämmer med observationsvariablerna, medan intressevariablerna kan vara mer omfattande.

1.2.3 Statistiska mått

Resultatet visas i form av skattade totaler (summor) av bränslemängderna. Måtten som anges är bränslets naturliga måttenhet (liter, kubikmeter och kg).

1.2.4 Redovisningsgrupper

De statistiska målstorheterna skattas för olika redovisningsgrupper. För saltvatten redovisas bränslemängderna uppdelade på olika bränsleslag och fördelat efter fartygens motoreffekt enligt registeruppgift. För sötvatten redovisas bränslemängderna uppdelade på olika bränsleslag och fördelade efter den insjö där fartyget är registrerat.

1.2.5 Referenstider

Statistiken avser referensperioden kalenderåret 2022.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Undersökningen täcker och beskriver användningen av bränsle inom fiske-sektorn väl. I stort bedöms tillförlitligheten i skattningarna vara god, tack vare en hög urvalsfraktion.

Den *systematiska* osäkerheten i skattningarna bedöms vara liten, bland annat beroende på att uppgiftslämnarna förefallit ha god kännedom om hur mycket bränsle de har använt. Den *slumpmässiga* osäkerheten från källor som urval och bortfall bedöms också vara liten, främst eftersom urvalsfraktionen är hög.

2.2 Osäkerhetskällor

Den osäkerhetskälla som har störst betydelse för undersökningen är bortfall, dvs. att osäkerhet uppstår på grund av att svar helt eller delvis saknas från vissa uppgiftslämnare i urvalet. Se vidare i avsnitt 2.2.4 *Bortfall*.

2.2.1 Urval

Urvalet utgörs av en delmängd av fiskelicensinnehavare från Havs- och vattenmyndighetens förteckning över licensinnehavare (se vidare under avsnitt 2.2.2 *Ramtäckning*). Ramen innehöll totalt 896 fiskelicensinnehavare med 1136 fiskelicenser, varav 998 i saltvatten (998 fartyg med 758 innehavare) och 138 i sötvatten (dvs. 138 personer, vilka kan ha fler fartyg/båtar). Urvalsstorleken sattes till totalt 680 fiskelicensinnehavare, varav 585 verksamma i saltvatten och 95 verksamma i sötvatten.

Urvalet av fiskelicensinnehavare i *saltvatten* drogs som ett stratifierat obundet slumpmässigt urval, med hjälp av Neyman-allokering (optimal allokering) på strata som tagits fram med cum \sqrt{f} -metoden. Cum \sqrt{f} -metoden är en optimeringsmetod som delar in rampopulationen i strata så att variansen för skattningen minimeras. Fartygens motoreffekt i kilowatt (kW) användes som stratifieringsvariabel. Motoreffekterna delades med hjälp av cum \sqrt{f} -metoden in i sex strata enligt nedan:

- 0 – 74,9 kW
- 75 – 149,9 kW
- 150 – 249,9 kW

- 250 – 399,9 kW
- 400 – 724,9 kW
- 725 kW –

Utfallet av stratifieringen och allokeringen gjorde att de tre största stratumen (motsvarande fartyg med 250 kW eller mer i motoreffekt) totalundersöktes.

Urvalet av fiskelicensinnehavare i *sötvatten* drogs som ett stratifierat obundet slumpmässigt urval, med insjöar som strata och med proportionell allokering.

Tack vare en hög urvalsfraktion och en robust stratifierings- och allokeringssmetod bedöms urvalsosäkerheten vara förhållandevis liten.

2.2.2 Ramtäckning

Förteckningen över licensierade yrkesfiskare (fiskelicensinnehavare) utgör ram för undersökningen. En fiskelicens för yrkesfiske i *saltvatten* avser ett fartyg hos en yrkesfiskare (en fysisk eller juridisk person). Det är följaktligen själva fartyget som licensen är registrerad på. En yrkesfiskare i saltvatten kan således behöva flera licenser om denne har flera fartyg. För *sötvatten* däremot, finns personliga fiskelicenser (som inte är knutna till fartyg/båtar). En sötvattenfiskare kan sålunda ha flera fartyg fast denne bara har en licens.

Rampopulationen består av de objekt (yrkesfiskare) som är möjliga att nå utifrån ramen. Rampopulationen bedöms täcka målpopulationen väl.

Förteckningen över licenserna togs fram av Havs- och vattenmyndigheten och förmedlades via Energimyndigheten till SCB. Förteckningen innehöll totalt 1136 fiskelicenser, varav 998 i saltvatten (998 fartyg med 758 innehavare) och 138 i sötvatten (dvs. 138 personer, vilka kan ha fler fartyg/båtar). Licenser för sötvatten har avsett sjöarna Vänern, Vättern, Mälaren och Hjälmaren.

Smärre täckningsbrister kan förekomma i form av undertäckning, då nytillkomna licensinnehavare kanske ännu inte finns med i registret, eller i form av övertäckning, då nedlagda licenser kanske inte plockats bort ur registret.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna samlades in genom en elektronisk enkät som fanns tillgänglig på SCB:s webbplats (datainsamlingsverktyget SIV). Information om enkäten och inloggningsuppgifter skickades ut till uppgiftslämnarna med brev. Det första utskicket gjordes den 16 mars 2023, därefter följde två skriftliga påminnelser.

Insamlade uppgifter kontrollerades automatiskt i SIV, där uppgiftslämnarna också fick möjlighet att kommentera sina uppgifter. Mätfelen bedöms sammantaget vara relativt små.

2.2.4 Bortfall

Svarsbortfall uppstår när värden på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett observationsobjekt är det frågan om objektbortfall, saknas enbart vissa värden handlar det om partiellt bortfall.

Objektbortfallet i undersökningen uppgick till 25 procent (ovägt). Bortfallet var störst i gruppen 250–399,9 kW, där det uppgick till 32 procent.

Vid framställningen av statistiken används så kallad rak uppräknings inom strata för att kompensera för objektbortfallet. Detta innebär ett antagande att svarsbenägenheten är lika inom de strata som används vid urvalsdesignen och som är baserade på motoreffekt eller insjö, för saltvatten respektive sötvatten. I och med att stratifieringen skiljer sig åt mellan de två delurvalen, skiljer sig även modellantagandet åt mellan delurvalen.

Det partiella bortfallet bedöms inte vara särskilt stort, eftersom frågeformuläret i undersökningen varit enkelt till sin karaktär att besvara. Det kan dock förekomma att en uppgiftslämnare inte redovisat samtliga bränslen den använt, men dessa fel bedöms som marginella.

Åtgärder för att reducera bortfallet har varit två skriftliga påminnelser. Uppgiftslämnare som har hört av sig och föredragit att lämna uppgifter via telefon har fått den möjligheten.

Sammantaget bedöms bortfallsosäkerheten vara relativt liten.

2.2.5 Bearbetning

Insamlade uppgifter som markerats som misstänkta fel har granskats manuellt av SCB. Uppgiftslämnare har även återkontaktats då uppgivna värden misstänkts vara fel. Det vanligaste felet i lämnandet av uppgifter har varit att uppgiftslämnaren tagit fel på bränslets enhet, t.ex. skrivit kubikmeter (m^3) i stället för liter (l) eller vice versa.

När mikrogranskningen var klar genomfördes en makrogranskning som bedömde rimligheten i materialet som helhet. Detta gjordes genom att jämföra resultaten med föregående undersöknings resultat från 2017.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden görs utöver de som gäller för rak uppräknings enligt avsnitt 2.2.4 ovan.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden för undersökningen har varit cirka 8 månader.

3.2 Frekvens

Undersökningen är intermitterant, dvs. den genomförs inte årligen utan med vissa års intervall. Tidigare undersökningar gällande energianvändning inom fiskesektorn finns avseende år 2005 och 2017. Det här är den tredje undersökningen i sitt slag och den avser 2022. Referenstid för kommande undersökningar är inte bestämd.

3.3 Punktlighet

Publicering av statistiken har skett enligt fastställd publiceringsplan för Sveriges officiella statistik (SOS).

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Resultatet från undersökningen publiceras den 31 augusti 2023 i form av databastabeller på Energimyndighetens webbplats:

www.energimyndigheten.se

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Statistik efter andra typer av redovisningsgrupper eller andra nivåer kan beställas från Energimyndigheten eller SCB, med beaktande av kvalitet och statistiksekretess. Tillgång till mikrodata är möjlig för statistik- och forskningsändamål efter särskild prövning.

4.3 Presentation

Undersökningen presenteras av Energimyndigheten huvudsakligen i form av färdiga tabeller samt tabeller i Statistikdatabasen.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistiken beskrivs i *Statistikens framställning (StaF)*. Statistikens kvalitet beskrivs i föreliggande dokument. Dokumentation av registrets detaljerade innehåll finns tillgänglig i MetaPlus (www.metadata.scb.se); där beskrivs alla variabler och tillhörande värdemängder. Dokumentationen är tillgänglig på www.scb.se/en0115, under rubriken *Dokumentation*.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Undersökningen har genomförts två gånger tidigare. Undersökningen avseende 2005 var en totalundersökning. Målpopulation och målvariabler var ungefär desamma i undersökningen 2005 och i de senare genomförda undersökningarna, så en jämförelse dem emellan kan göras.

Undersökningarna avseende 2017 och 2022 är mer lika, med vissa skillnader i vilka bränslen som undersökts.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan de olika redovisningsgrupperna är god, eftersom skattningarna för olika grupper baseras på samma urval och estimator (skattningsformel).

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Uppgifterna kommer att användas i Sveriges årliga energibalanser som Energimyndigheten tar fram. Havs- och vattenmyndigheten genomför årligen en undersökning liknande den här. Skillnaden är att i den undersökningen uppger fiskarna inte vad det är för sorts bränsle de tankat, utan bara hur stor total mängd bränsle som har köpts in samt kostnaden för bränslet. Resultatet därifrån används till en EU-rapport, *The Annual Economic Report on the EU Fishing Fleet (STECF 22-06)*.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Skattningarna i alla tabeller är konsistenta, så när som på att summan av redovisade delposter inte alltid överensstämmer exakt med de avrundade summaposterna, eftersom delposter summeras och avrundas separat.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Ifyllda frågeformulär med primäruppgifter tillhörande statistiska undersökningar inom energiområdet gallras med stöd av Riksarkivets föreskrift RA-MS 2018:48. Gallring av frågeformulär och primäruppgifter kan ske ett år efter att respektive undersökning har avslutats och under förutsättning att det slutliga observationsregistret bevaras.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet gäller enligt lagen om den officiella statistiken (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Energimyndighetens föreskrifter (STEMFS 2020:11).

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken är inte EU-reglerad och ingen internationell rapportering görs. Resultatet från undersökningen ingår dock indirekt i den klimatrapportering som görs internationellt.

F Historik

Undersökningen om energianvändning inom fiskesektorn genomfördes första gången år 2006 avseende referensåret 2005. Undersökningen var då en totalundersökning, och målobjekten var licensierade fiskare för fartyg i saltvatten inregistrerade i Fiskeriverkets fartygsregister och licensierade fiskare i sötvatten. Andra gången undersökningen genomfördes, då som en urvalsundersökning, gällde referensåret 2017. Ytterligare beskrivning av statistiken återfinns på www.scb.se/en0115.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statens energimyndighet
Kontaktinformation	Johan Harrysson
E-post	Johan.harrysson@energimyndigheten.se
Telefon	016-542 06 32

Statistikproducent	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Johanna Thyren
E-post	Johanna.thyren@scb.se
Telefon	010-479 67 11